

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія. Національна безпека»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

**Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів**

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія міжнародних відносин
Викладач (-і)	Геник Микола Антонович
Контактний телефон викладача	+380957898986
Е-mail викладача	mykola.genyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/fe41988e92aff34d70ac
Консультації	Вівторок, 15.00-16.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теорія, історія, методологія та особливості функціонування системи міжнародних відносин. Дисципліна “Теорія міжнародних відносин” є нормативним компонентом освітньої програми підготовки фахівців з політології за освітнім рівнем «бакалавр». Курс складається з двох змістовних модулів. Перший - присвячений вивченню принципів і закономірностей функціонування системи міжнародних відносин. Другий – реалізації зовнішньої політики держав, міжнародних організацій та діяльності України на міжнародній арені.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> викладання дисципліни є формування системних знань здобувачів у галузі міжнародних відносин. Здобувач повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, колоквіумів. Засвоїти важливі проблеми з курсу, вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності. <u>Завдання:</u> ознайомити здобувачів з основами міжнародної системи. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен <i>знати</i>: – основні компоненти міжнародної політики; – концептуальні підходи і методи аналізу міжнародних процесів; <i>вміти</i>: – застосовувати на практиці набуті знання з курсу «Теорія міжнародних відносин»; – орієнтуватися в проблемах міжнародної політики, – вміти аналізувати міжнародні процеси в світі. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є опанування здобувачами понятійно-категоріальним апаратом «Теорії міжнародних відносин»; усвідомлення взаємопов’язаності процесів на міжнародній арені; з’ясування основ формування зовнішньої політики держави, вміння проаналізувати основні моделі міжнародних відносин, структуру, функції та типологію міжнародних систем; озброїти здобувачів основами системного аналізу міжнародних процесів; ознайомлення з науковим інструментарієм дослідження динаміки трансформації міжнародних систем.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність ІК-1. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та	

глобальному рівні
СК-10. Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).
СК-11. Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки, зрозуміло надавати оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки, аналізувати доктрини та стратегії національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України.
Програмні результати навчання
РН-09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
РН-10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
РН-11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
РН-13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
лекції		30 год		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		30 год		
самостійна робота		120 год		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
5	052 Політологія	3	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу “Теорія міжнародних відносин”		2	2	6
Тема 2. Порівняльний аналіз міжнародних політичних систем		2	2	6
Тема 3. Механізм формування і реалізації зовнішньої політики		2	2	6
Тема 4. Світовий устрій і міжнародні системи		2	2	6
Тема 5. Основи дипломатії		2	2	6
Тема 6. Міжнародна інтеграція		2	2	6
Тема 7. Процеси глобалізації		2	2	6
Тема 8. Основи геополітики		2	2	6
Тема 9. Міжнародні конфлікти		2		6
Тема 10. Проблеми миру і роззброєння		2	2	6
Тема 11. Міжнародна безпека		2		6
Тема 12. Міжнародні організації		2	2	6
Тема 13. Організація Об’єднаних Націй		2		8
Тема 14. Міжнародні неурядові організації			2	6
Тема 15. Міжнародне право		2		8
Тема 16. Міжнародна економіка			2	6

Тема 17. Основні етапи формування української зовнішньої політики		2	6
Тема 18. Зовнішня політика сучасної України		2	8
Тема 19. Прогнозування у міжнародній політиці	2	2	6
ЗАГ:	30	30	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 50 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру– 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) проходження тематичних тестів – 30 балів. Загальна кількість – 100 балів. <table><tr><th>Оцінка в балах</th><th>Оцінка в національній шкалі</th><th>Оцінка за шкалою ECTS</th><th>Оцінка за залік</th></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td>A</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>80-89</td><td rowspan="3">добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td>D</td></tr><tr><td>50-59</td><td>задовільно</td><td>E</td></tr><tr><td>26-49</td><td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td><td>FX</td><td rowspan="2">незараховано</td></tr><tr><td>1-25</td><td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td><td>F</td></tr></table>	Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	90-100	відмінно	A	зараховано	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	D	50-59	задовільно	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік																							
90-100	відмінно	A	зараховано																							
80-89	добре	B																								
70-79		C																								
60-69		D																								
50-59	задовільно	E																								
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано																							
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																								
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 3) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів. Загальна кількість – 10 балів. Контрольна робота включає: • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне); Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 1-4 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти. 5-7 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; здобувач демонструє знання окремих історичних фактів, дат, подій.																									

	процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 8-12 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; здобувач розкриває історичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 13-16 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; здобувач розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій. 18-20 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; здобувач повноцінно розкриває історичний процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Контрольна робота на стаціонарі виконується на передостанньому семінарському занятті. Здобувачі заочної форми повинні здати її в електронному вигляді у термін до 1 грудня.
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь здобувачів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 50 балів. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні

	положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені здобувачом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. 2) індивідуальної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. Здобувач (-ка) допускається до підсумкового контролю в грудні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль рівня знань та успішності здобувачів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється здобувачу в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.

	Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Політика курсу</u> полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.	
<u>Академічна доброчесність:</u> Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.	
Відвідування занять Відвідування лекцій та семінарських занять для здобувачів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.	
Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності здобувача (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – вівторок, 15.00 год. – 16.00 год.	
<u>Неформальна освіта:</u> Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)	
8. Рекомендована література	
Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів: Світ, 1995. – 144 с. Кучик О.С., Суховолець І.Р., Стельмах А.Б. та ін. Міжнародні організації. Навчальний посібник / За ред. О.С.Кучика.- К.: Знання, 2005.- 497 с. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. Навчальний посібник.– К.: Либідь, 1997.– 176 с. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. Підручник. 2-е вид., перероблене і доп. – К.: Кобза, 2003.- 528 с. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин. Підручник. – К.: Знання, 2007.- 461 с. Мальський М., Мацяк М. Теорія зовнішньої політики.- Львів, 2004. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1945–70–ті роки: Підручник / В.А.Манджола, М.М.Білоусов, Л.Ф.Гайдуков та ін.– К.: Либідь, 1999.– 558 с. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1980–2000 роки: Підручник / Л.Ф.Гайдуков, В.Г.Кремень, Л.В.Губерський.– К.: Либідь, 2001.– 624 с. Основи політичної науки. – Ч. 4: Міжнародна політика / Курс лекцій за ред. Б.Кухти. – Львів: Кальварія, 1999. – 436 с. Bernaś B. Międzynarodowe stosunki polityczne / Skrypty Akademii Ekonomicznej imienia Oskara Langego we Wrocławiu.– Wrocław, 1986.– 149 s.	

- Bernholz P.** The International Game of Power. Past, Present and Future / New Babylon. Studies in the Social Sciences. N 42.– Berlin; New York; Amsterdam: Mouton Publisher, 1985.– 218 p.
- Boucher D.** Political Theories of International Relations. From Thucydides to the Present.– Oxford; New York: Oxford University Press, 1998.– 443 p.
- Frankel J.** International Relations in a Changing World / Fourth Edition.– Oxford; New York: New York University Press, 1988.– 243 p.
- Global Changes and Theoretical Challenges. Approaches to World Politics for the 1990s / Edited by **Ernst-Otto Czempiel, James N. Rosenau.**– Toronto: Lexington Books, 1989.– 317 p.
- Goldstein J.S.** International Relations.– N.Y.: Harper Collins College Publishers, 1994.–599 p.
- Hall R.B.** Social constructs and international systems / National Collective Identity.–N.Y.; Chichester: Columbia University Press, 1999.– 397 p.
- Kennedy P.** The Rise and Fall of the Great Powers. Economic Change and the Military Conflict from 1500 to 2000. – London: Fontana Press, 1989. – 898 p.
- Les Nouvelles Relations Internationales. Pratiques et théories / Sous la direction de **Marie-Claude Smouts** / Références inédites.– Paris: Presses de Sciences Po, 1998.– 410 p.
- Lieber R.J.** No Common Power. Understanding International Relations / Third Edition.– N.Y.: Harper Collins College Publishers, 1995.– 386 p.
- Palczyński T.** Socjologia stosunków międzynarodowych. Zarys problematyki / Acta Academiae Modrebianae.– Zeszyty naukowe.– Nr. 1/2001.– Kraków: Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, 2001.– 314 s.
- Stosunki międzynarodowe / Praca zbiorowa pod red. **Włodzimierza Malendowskiego i Czesława Mojsiewicza.**– Wrocław: Atla2, 2000.– 648 s.
- Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika / Pod redakcją naukową **Edwarda Haliżaka i Romana Kuźniara.** – Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2000.– 587 s.
- Волянчук О. Загрози демократії в Європі: угорський прецедент // Політичні дослідження, 2022, № 2 (4), с. 140-159.
- Геник М. Методологічні проблеми міждисциплінарних досліджень миру // Політичні дослідження, 2021, № 1, с. 8-21.
- Геник М. Проблема трансформації Центрально-Східної Європи у теорії міжнародних відносин Збігнєва К. Бжезінського // Наукові записки НаУКМА.- Т.69. Політичні науки.- Київ, 2007.- С. 48-52.
- Садовий Ю. Вплив європейської і євроатлантичної інтеграції на трансформацію і розвиток держав Центральної та Східної Європи. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 300-311.
- Герасимчук Т. Вплив позасистемних кризових чинників на структурні зміни в міжнародній системі: синергетичний підхід. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 269–284.
- Кравчук Н. Я., Луцишин О. О., Андрощук Д. В. Публічна дипломатія як стратегічний імператив зміцнення конкурентоспроможності держави в умовах трансформації світового порядку. Empirio. 2025. Том 2, № 1. С. 78-91.
- Вівчар І., Крет Р., Кундеус О. Миротворчі та безпекові механізми регулювання сучасних міжнародних відносин. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології». 2024. Том 45. С. 46-53.
- Скороход Ю. Проблема спойлерів у міжнародних переговорах. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 5-10.
- Цирфа Ю., Дорошко М. Геополітичне позиціонування України та Польщі в Балтійсько-Чорноморському регіоні в контексті їх зовнішньополітичної ідентифікації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини.

2024. Том 59, № 2. С. 11-16.

Кирчів А. Інструменталізація міжнародно-політичної парадигми З. Бжезінського у формуванні регіональних пріоритетів зовнішньої політики України. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 50. С. 87-106.

Константинюк Сучасні теоретико-концептуальні підходи до дослідження «м'якої сили». Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 98-111.

Тістик Р. Сучасні підходи у вивченні дипломатії. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 153-164.

Дмитренко М. Цивілізаційні виклики сучасності в контексті концепцій перевлаштування світу // Політичні дослідження, 2021, № 2, с. 150-169.

Кондратенко О. Криза східного вектора зовнішньої політики України // Політичні дослідження, 2022, № 1 (3), с. 138-163.

Майборода О. Політичний порядок у кризовому дискурсі (на прикладі транзитних суспільств) // Політичні дослідження, 2022, № 2 (4), с. 7-25.

Пашков В. Ядерне роззброєння як каталізатор українсько-американських відносин // Політичні дослідження, 2022, № 2 (4), с. 119-139.

Ткач О. Згортання демократії як небезпека повернення до авторитаризму // Політичні дослідження, 2021, № 2, с. 170-185.

Микола Генік,
доцент кафедри
політичних інститутів та процесів